THE ISRAELITE PRESS — The only Jewish Newspaper in Western Canada.

דאָס אידישע וואָרט

Office and Place of Business: Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave., E.
Published daily except Saturday and Sunday.
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA.

Subscription: $6.00 per year.
Established 1910 — Phones: 55 409—52 213
WINNIPEG — MANITOBA

ציוניזם אויף דער שוועל פון א נייער תקופה

פון הרב יהודא ליב זלאָטניק

(פינפטער ארטיקל)

אָכטערקונג

ווי איך האָב זייגען פיל אויכטער דעם איינדרוק, אז איך בין געווארן עפּעס א ציוניסטישער אפיקורס, און אז איך טראָג זיך ארום מיט נייע עפּ־אייגס און אנשויאונגען, וואָס זייגען ניט אין אנלאָגיע מיטן אפיציעלן און אָרטאָדאָקסישן ציוניזם, און אז אין דער דאָזיקער סקרעיע ארטיקלען פרעג־דיר איך אז איך־ענדס שפּאַראַטיסטישן שטן ציוניזם. איך וויל דערבייַ דערקלערן, אז דיעזע דאָזיקע אויך ניט פאַר דערן מאַך זיך אין דעם אינטערעס פאַר מיין כבוד אין זיין ארגינעל אויף פּרעזיד־נטשאַפט.

מיין ציוניזם וועלכן איך פּרעזענטיר אין דער אינטערעסאַנטער ארטיקלען אין דער ציוניזם פון דער מערהייט פאָלקס מענטשן קומט, ווי ער האָט זיך אויסגעדריקט בייַם קאָנגרעס וואָס האָט נעתרקנט בייַם קאָנגרעס אין־אין־די־רעפּרעזענטאַציעס וואָס זייגען דורך קאָנגרעס אנגענומען געווארן. אויב די רעפּאַרטערס פון קאָנגרעס און געוויסע שריפטשטעלער מיינען, אז דאָס וויצאַמאַ אין ניט ווידערדריי־ווייזיס געווארן, דאָך אין אלע עבקרונג ביים אלטן, מאַכן זיי א גרויסן טעות.

וואָס מיין ציוניזם ניט געווען קיין נאָנגרעס אנגענומען געווארן. אויב די רעפּאַרטערס פון קאָנגרעס און געוויסע שריפטשטעלער מיינען, אז דאָס וויצאַמאַ אין ניט ווידערדריי־ווייזיס געווארן, דאָך אין אלע עבקרונג ביים אלטן, מאַכן זיי א גרויסן טעות.

וואָס מיין ציוניזם ניט געווען קיין נאָנגרעס אנגענומען געווארן, אויב די רעפּאַרטערס פון קאָנגרעס בייַם נעמען אנגענומען געווארן, וואָלן אויך ניט נעמען אין־אין־די־רעפּרעזענטאַציעס פון דער מערהייט פאָלקס מענטשן פון דער ציוניסטישער מיינונג, אז דאָס וויצאַמאַ אין ניט ווידערדריי־ווייזיס געווארן, דאָך אין אלע עבקרונג ביים אלטן, מאַכן זיי א גרויסן טעות.

איך האָב דערזען א ניי ליכט אין א נייע האַפענונג. מיר, ציוניסטן האָבן געזינדיקט. מיר האָבן פאַראַכלעסיקט פאַר גאַנצע צען יאָר די גרויסע פאָלקס אוצרות, פאָלקס־ענערגיע און אומאויס־שעפּבאַרע מענשלעכקייטן וואָס אין אויס־געוואַכסענער פאָלקס־דראַנג צו זעלבסט־שטענדיקייט און פייערהייט אונטאַלטן אין זיך.

עס איז אָבער נאָך נים צו שפּעט. מיר קאָנען נאָך אלץ אָפּראַטעווען אויב מיר וועלן באַציִיִנען דערזען דעם ריכטיק וועג. ניט זיין פאַר־עקשנ'ט אין אונזערע מעטאָדן, פאַרגעסן די אלע פאַרטיי ריי־בונגען און פאַרטיי־תורות, טעאָרעטיש און דאָגמעטיש. נאָר קוקן דיר פאַקטן אין די אויגן אריין און זיך לערנען פון אָפּענעם בוך, פון דעם פאַקטישן ארץ ישראל וואָס ליגט אָפּן פאַר אונזערע אויגן. מיט אלע זיינע טעגלאַכע דראַליטעטן וואָס יעדער קאָן זעען און אויספאָרשן פאַר זיך אַליין. עס איז נעקומען דער צייט אין מיר זאָלן אַרויס־גיין אין פאַרשטיין, אז דער חלוץ אין וואָס אמת, א גאַנץ וואַליער אין מיין ערער יונגערקאַן. אין אין אָבער ניט קיין פאַנטאַסטישע באַשעפענייש אלץ, גאַנץ זעלטן האָט ער געענדיקט אין אאוויווערסטעט.

ער איז איבערגעגעבן צו ארץ ישראל ניט מער אין ניט וויניגער ווי די אומגעהייערע מאַסע באַריכטן און רע־פּאָרטן, — אנטדעקט די פולע וויכטיקייט פון אָט־די דערמאָנטע ציפערן, אין מיין גאַנצע פאַרצווייפלונג אויבער די צוויסטיקייטן אין די רייען פון פאַר־טיי־ציוניסטן, אויבער וועלכע מיין הארץ האָט געבלוטיקט, אינגאַנצן פאַר־שווארנדן געווארן.

איך האָב דערזען א ניי ליכט אין א נייע האַפענונג. מיר, ציוניסטן האָבן געזינדיקט. מיר האָבן פאַראַכלעסיקט פאַר גאַנצע צען יאָר די גרויסע פאָלקס אוצרות, פאָלקס־ענערגיע און אומאויס־שעפּבאַרע מענשלעכקייטן וואָס אין אויס־געוואַכסענער פאָלקס־דראַנג צו זעלבסט־שטענדיקייט און פייערהייט אונטאַלטן אין זיך.

עס איז אָבער נאָך נים צו שפּעט. מיר קאָנען נאָך אלץ אָפּראַטעווען אויב מיר וועלן באַציִיִנען דערזען דעם ריכטיק וועג. ניט זיין פאַר־עקשנ'ט אין אונזערע מעטאָדן, פאַרגעסן די אלע פאַרטיי ריי־בונגען און פאַרטיי־תורות, טעאָרעטיש און דאָגמעטיש. נאָר קוקן דיר פאַקטן אין די אויגן אריין און זיך לערנען פון אָפּענעם בוך, פון דעם פאַקטישן ארץ ישראל וואָס ליגט אָפּן פאַר אונזערע אויגן. מיט אלע זיינע טעגלאַכע דראַליטעטן וואָס יעדער קאָן זעען און אויספאָרשן פאַר זיך אַליין. עס איז נעקומען דער צייט אין מיר זאָלן אַרויס־גיין אין פאַרשטיין, אז דער חלוץ אין, וואָס אמת, א גאַנץ וואַליער אין מיין ערער יונגערקאַן. אין אין אָבער ניט קיין פאַנטאַסטישע באַשעפענייש אלץ, גאַנץ זעלטן האָט ער געענדיקט פון־אאוויווערסטעט.

ער איז איבערגעגעבן צו ארץ ישראל ניט מער אין ניט וויניגער ווי די אונערע אירן וואָס, וואוינען אין ארץ ישראל און זוכן דאָרט צו שאַפן לעבנס אן ארבעטס מעגלאַכקייטן.

וואָס איך זע א ריייפער איך פון אמע־ריקע, דייטשלאַנד, אפריקע אדער קאַ־נאַדע קומט אין ארץ ישראל און פּאַלאַנצט־זיך אויף אַ פּרדס, האָלט זעקס יאָר אין איין אינוועסטן געלט, ביז ער דערזעט די ערשטע פרוכט — זע איך אין אים א חלוץ. וואָס איך זע א איד מיט זיין פאַמיליע נאָך ארץ ישראל, גרינדעט דאָרטן עפּעס א פאַבריקל, באַ־מיעדזיק זיך איינצופירן אין לאַנד א נייעס צווייג פון ארבעט און צו געפי־נען א מאַרק פאַר זיין פּראָדוקט אין מצרים אדער דמשק — זע איך אין אים א חלוץ.

וואָס איך זע א פּוילישע אידל אַן געלט, אַן פּאַף, אַן כח און אפילו אַן פאַנטאַזיעס נעקומען מיט זיינע קינ־דערלאַך נאָך ארץ ישראל ווייל ער האָט געמוזט לערנען שטעלן אויף די פיס־לאַך און אנהויבן שטעלן טריט.

די גרעסטע זאַך אָבער וואָס מ'האָט דערגרייכט אין וואָס מיר קאָנען איצט אַליין זיין איבערצייגט אַז מיר זיינען א פאָלק וואָס קאָן בויען א לאַנד — די ארץ ישראל ווירקלאַכקייט באַוויי־זט דאָס מיר זיינען ניט אזוי איינזויטיק אין אונזער עקאָנאָמישן לעבן און עקאָ־נאָמישע פאַעיקייטן ווי די גלות־ווירק־לאַכקייטן אין די אנטיסעמיטן האָבן אונז געקאָנט מאַכן גלויבן.

מיר האָבן אַן ארמיי — אַן אומ־אויסשעפּבאַרע ארמיי פון יינגעלייט, וואָס זיינען בריים אין ארבעט, אַז מיר זיינען נעמען אַן אָרט אין אונזער לאַנד, ניט זיין גענוג־ווארן אין עלאַסטיק צו קאָנען ווען מיר־לאַך על כל פּנים ייַרלאַך זיך ארומקוקן און זעען וואָס זיינען די נייע וועגן און נייע מעטאָדן וואָס דאָס ווירקלאַכע לעבן צייכנט אַן און פאַדערט.

דער נעשיכטע שרייבער וועט דאָס פאַרשריבן און פאַרטייטשן, ער וועט לאַין אַז דער פּרינציפּ.

ווען די פּרינציפּן האָבן דעם ריכטיקן נאָכפאָלגער איז ניט נים אַז זיין א רחום וסחק נאָר אויפרעגונג'דיק אויף אַלע פעלערן אַנווייזן, אום מיר זאָלן זיך באַ־צייכנס אויפוועקן און זעען אַז אונזע־רע פעדרלאַך שלעפּן זיך ניט אויפ'ן ריכטיקן שליאַך.

עס איז ניט אזוי לייכט פאַר אזא שווערער מאַשין ווי אַן אלטע וועלט־ארגאַניזאַציע צו עגדער אירע מעטאָדן, עס איז ניט לייכט פאַר אַן ארגאַניזאַ־ציע וואָס איז לכתחילה געווען געבויט פאַר ריידן אין פּראָפּאַגאַנדע צו ווערן פּראַקטיש און זאַכלאַך; עס איז ניט לייכט פאַר א פּארטיי וואָס איז הויפּט־זאַכלאַך געווען פּאָליטיש פּלוצים צו ווערן עקאָנאָמיש־ווירטשאַפטלאַך, און עס איז נאָך שווערער פאַר אַן איינגע־איכטער פּראָפּאַגאַנדע מאַשין צו געפי־נען א נייעס וואָקאַבולאַר, א נייע טער־מינאָלאָגיע, נייע לאָזונגען, אויסגאַנגס־פּונקטן און ענד־צילן.

און ווייל דאָס אלץ איז אזוי שווער, מוז מען מיט מער שאַרפקייט און אנט־שלאָסנהייט אָנווייזן אויף דעם אקטור עלן צוטשאַנד, אויף די נייע נויטווענ־דיקייטן און נייע מעגלאַכקייטן.

(פאָרזעצונג)

פרינציפּן מאריע איז דאָרטן מאַל ניט געווען קיינע הוליאַנ־נען דאָרטן ניט געמאַכט געווא־עמעריך איז געווען זיכער, אז וועט ער קאָנען באַהאַלטן זיי לען אמווייניקסטן פאַר א ג־צייט, ביז ער וועט אויסאַרבי־נייעס פלאַן וואָס מיט איר צו

גראָף נעאַרג איז אויך געווען דער מיינונג, אז דער בעסט־מאַר איר וועט זיין דער פאַלא דע האָבן צווישן זיך אָפּגעמאַ־די דינערשאַפט דאָרטן און דע וואַלטער זאָלן זיך קיינמאָל נ־וויסן ווער זי איז, און אזוי אר־די פּרינציפּן בלויז וויסן, אז איז פאַרשוואונדן געווארן פון דער חופה, אָבער עס וועט אי־איינגאַלן. וואָס זי איז אחינגעק אַלע דריי אין שיפל האָב־דאָן ניט געזעען, אַז דער אַלע־ווען דער פּרינציפּן האָבן דע־ווען דער פּרינציפּן האָבן דע־ווען דער פּרינציפּן האָבן דע־לאַין אַז דער פאַרשטייט.

— הא־הא. מיינע פויגלאַ־האָט ארגוט אויסגערופן צו זיי־און ער איז שנעל אָפּגעפאָרן־לאַין אַז דער פּרינציפּן.

ווען די פּרינציפּן האָבן דע־וואָס איך איר אויפרעגונג צו גע־ראָן ניט געזעען, אז פונקט דא־ווען זיי האָבן זיך דערגעגענטער־פאָלאַין איז אין אינגאַנצן אין איר־דעם אין דער דאָזיקער דער־ווען דער דאָזיקער דער־ווען דער דאָזיקער דער־לעצטע צען יאָר.

האָט די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע דערזעען די דאָזיקע מעגלאַכקייטן? האָט זי פאַרשטאַנען דאָס אלץ אויס־צוגוצן? האָט זי פון דעם אלעם גע־לערנט וועגן דעם ריכטיקן וועג אַז־פירט צו א אידיש ארץ ישראל מיט א אידישער מערהייט?

וועגן דעם אלעם אין א וויטערדיקן ארטיקל.

* * *

איך וויל דרך אגב אויפמערקזאַם מאַכן, אז מיין ביטערער און שאַרפער טאָן אין דער דאָזיקער סעריע ארטיק־לען קומט באמת ניט אזוי, ווייט אלץ קריטיק פאַר דער פאַרגאַנגענהייט, ווי פון דעם ווילן צו העלפן דער צוקונפט־דיקער ארבעט, ווייל מען קאָן גאַנץ גאָ־טריראַך פאַרשטיין וואָס עס זיינען גע־וועזן דיי אורזאַכן וואָס האָבן גורם גע־וועזן דערצו אז די אָפיציעלע ציוניס־טישע אָרגאַניזאַציע זאָל בלייבן פאַר א איינגאַלן. וואָס זי איז אחינגעק אין פאַרגאַנגענהייט אין שיפל האָב־אַלע דריי אין דער דאָזיקער דער־אַלע דריי אין דער דאָזיקער דער־ווען דער דאָזיקער דער־ווען דער דאָזיקער דער־לאַין אַז דער פּרינציפּן.

דער נעשיכטע שרייבער וועט דאָס פאַרשריבן און פאַרטייטשן, ער וועט לאַין אַז דער פּרינציפּן.

ווען די פּרינציפּן האָבן דע־וואָס איך איר אויפרעגונג צו זיי־ווען דאָס פאַרשטייט, ער וועט לאַין אַז דער פּרינציפּן.

די אויפגאַבע אָבער פון דעם הייגטיקן נאָכפאָלגער איז ניט צו זיין א רחום וסחק נאָר רחמנות'דיק אויף אַלע פעלערן אַנווייזן, אום מיר זאָלן זיך באַ־צייכנס אויפוועקן און זעען אַז אונזע־רע פעדרלאַך שלעפּן זיך ניט אויפ'ן ריכטיקן שליאַך.

עס איז ניט אזוי לייכט פאַר אזא שווערער מאַשין ווי אַן אלטע וועלט־ארגאַניזאַציע צו עגדער אירע מעטאָדן, עס איז ניט לייכט פאַר א ארגאַניזאַ־ציע וואָס איז לכתחילה געווען געבויט פאַר ריידן אין פּראָפּאַגאַנדע צו ווערן פּראַקטיש און זאַכלאַך; עס איז ניט לייכט פאַר א פּארטיי וואָס איז הויפּט־זאַכלאַך געווען פּאָליטיש פּלוצים צו ווערן עקאָנאָמיש־ווירטשאַפטלאַך, און עס איז נאָך שווערער פאַר אַן איינגע־איכטער פּראָפּאַגאַנדע מאַשין צו געפי־נען א נייעס וואָקאַבולאַר, א נייע טער־מינאָלאָגיע, נייע לאָזונגען, אויסגאַנגס־פּונקטן און ענד־צילן.

און ווייל דאָס אלץ איז אזוי שווער, מוז מען מיט מער שאַרפקייט און אנט־שלאָסנהייט אָנווייזן אויף דעם אקטור עלן צוטשאַנד, אויף די נייע נויטווענ־דיקייטן און נייע מעגלאַכקייטן.

מיט גענוגן און טענץ, האָבן מיר די ציוניסטן פון טויזנט און ניט צו איינעם פון צען טויזנט סתם אידן.

דער פאַקט ווערט דערמאָנט ערגעץ וואו אין די ציוניסטישע באַריכטן, ער איז אָבער אזוי פאַרשטעקט און ניט אונטערגעשטראָכן, אז ער קאָן קוים באַמערקט ווערן.

ווען איך האָב אין א שלאָפלאָזער נאַכט אין באַזעל, — לייענענדיק די אומגעהייערע מאַסע באַריכטן און רע־פּאָרטן, — אנטדעקט די פולע וויכטי־קייט פון אָט־די דערמאָנטע ציפערן, אין מיין גאַנצע פאַרצווייפלונג אויבער די צוויסטיקייטן אין די רייען פון פאַר־טיי־ציוניסטן, אויבער וועלכע מיין הארץ האָט געבלוטיקט, אינגאַנצן פאַר־שווארנדן געווארן.

איך האָב דערזען א ניי ליכט אין א נייע האַפענונג. מיר, ציוניסטן האָבן געזינדיקט. מיר האָבן פאַראַכלעסיקט פאַר גאַנצע צען יאָר די גרויסע פאָלקס אוצרות, פאָלקס־ענערגיע און אומאויס־שעפּבאַרע מענשלעכקייטן וואָס אין אויס־געוואַכסענער פאָלקס־דראַנג צו זעלבסט־שטענדיקייט און פייערהייט אונטאַלטן אין זיך.

עס איז אָבער נאָך נים צו שפּעט. מיר קאָנען נאָך אלץ אָפּראַטעווען אויב מיר וועלן באַציִיִנען דערזען דעם ריכטיקן וועג. ניט זיין פאַר־עקשנ'ט אין אונזערע מעטאָדן, פאַרגעסן די אלע פאַרטיי ריי־בונגען און פאַרטיי־תורות, טעאָרעטיש און דאָגמעטיש. נאָר קוקן דיר פאַקטן אין די אויגן אריין און זיך לערנען פון אָפּענעם בוך, פון דעם פאַקטישן ארץ ישראל וואָס ליגט אָפּן פאַר אונזערע אויגן. מיט אלע זיינע טעגלאַכע דראַליטעטן וואָס יעדער קאָן זעען און אויספאָרשן פאַר זיך אַליין. עס איז נעקומען דער צייט אין מיר זאָלן אַרויס־גיין אין פאַרשטיין, אז דער חלוץ אין, וואָס אמת, א גאַנץ וואַליער אין מיין ערער יונגערקאַן. אין אין אָבער ניט קיין פאַנטאַסטישע באַשעפענייש אלץ, גאַנץ זעלטן האָט ער געענדיקט פון־אאוויווערסטעט.

ער איז איבערגעגעבן צו ארץ ישראל ניט מער אין ניט וויניגער ווי די אונערע אירן וואָס, וואוינען אין ארץ ישראל און זוכן דאָרט צו שאַפן לעבנס אן ארבעטס מעגלאַכקייטן.

וואָס איך זע א ריייפער איך פון אמע־ריקע, דייטשלאַנד, אפריקע אדער קאַ־נאַדע קומט אין ארץ ישראל און פּלאַנצט־זיך אויף אַ פּרדס, האָלט זעקס יאָר אין איין אינוועסטן געלט, ביז ער דערזעט די ערשטע פרוכט — זע איך אין אים א חלוץ. וואָס איך זע א איד מיט זיין פאַמיליע נאָך ארץ ישראל, גרינדעט דאָרטן עפּעס א פאַבריקל, באַ־מיעדזיק זיך איינצופירן אין לאַנד א נייעס צווייג פון ארבעט און צו געפי־נען א מאַרק פאַר זיין פּראָדוקט אין מצרים אדער דמשק — זע איך אין אים א חלוץ.

וואָס איך זע א פּוילישע אידל אַן געלט, אַן פּאַף, אַן כח און אפילו אַן פאַנטאַזיעס נעקומען מיט זיינע קינ־דערלאַך נאָך ארץ ישראל ווייל ער האָט געמוזט לערנען שטעלן אויף די פיס־לאַך און אנהויבן שטעלן טריט.

די גרעסטע זאַך אָבער וואָס מ'האָט דערגרייכט אין וואָס מיר קאָנען איצט אַליין זיין איבערצייגט אַז מיר זיינען א פאָלק וואָס קאָן בויען א לאַנד — די ארץ ישראל ווירקלאַכקייט באַוויי־זט דאָס מיר זיינען ניט אזוי איינזויטיק אין אונזער עקאָנאָמישן לעבן און עקאָ־נאָמישע פאַעיקייטן ווי די גלות־ווירק־לאַכקייטן אין די אנטיסעמיטן האָבן אונז געקאָנט מאַכן גלויבן.

מיר האָבן אַן ארמיי — אַן אומ־אויסשעפּבאַרע ארמיי פון יינגעלייט, וואָס זיינען בריים אין ארבעט, אַז מיר זיינען נעמען אַן אָרט אין אונז לאַנד, ניט זיין גענוג־ווארן אין עלאַסטיק צו קאָנען ווען מיר־לאַך על כל פּנים ייַרלאַך זיך ארומקוקן און זעען וואָס זיינען די נייע וועגן און נייע מעטאָדן וואָס דאָס ווירקלאַכע לעבן צייכנט אַן און פאַדערט.

דער נעשיכטע שרייבער וועט דאָס פאַרשריבן און פאַרטייטשן, ער וועט לאַין אַז דער פּרינציפּן.

ווען די פּרינציפּן האָבן דעם הייגטיקן נאָכפאָלגער איז ניט נים אַז זיין א רחום וסחק נאָר רחמנות'דיק אויף אַלע פעלערן אַנווייזן, אום מיר זאָלן זיך באַ־צייכנס אויפוועקן און זעען אַז אונזע־רע פעדרלאַך שלעפּן זיך ניט אויפ'ן ריכטיקן שליאַך.

עס איז ניט אזוי לייכט פאַר אזא שווערער מאַשין ווי אַן אלטע וועלט־ארגאַניזאַציע צו עגדער אירע מעטאָדן, עס איז ניט לייכט פאַר א ארגאַניזאַ־ציע וואָס איז לכתחילה געווען געבויט פאַר ריידן אין פּראָפּאַגאַנדע צו ווערן פּראַקטיש און זאַכלאַך; עס איז ניט לייכט פאַר א פּארטיי וואָס איז הויפּט־זאַכלאַך געווען פּאָליטיש פּלוצים צו ווערן עקאָנאָמיש־ווירטשאַפטלאַך, און עס איז נאָך שווערער פאַר אַן איינגע־איכטער פּראָפּאַגאַנדע מאַשין צו געפי־נען א נייעס וואָקאַבולאַר, א נייע טער־מינאָלאָגיע, נייע לאָזונגען, אויסגאַנגס־פּונקטן און ענד־צילן.

און ווייל דאָס אלץ איז אזוי שווער, מוז מען מיט מער שאַרפקייט און אנט־שלאָסנהייט אָנווייזן אויף דעם אקטור עלן צוטשאַנד, אויף די נייע נויטווענ־דיקייטן און נייע מעגלאַכקייטן.

מיטוואך, 23טן סעפּטעמבער, 1931

דער נייער בריטישער קריזיס

דער נייער בריטישער פינאַנציעלער קריזיס איז געקומען, ווי דער ערשטער, ווי א דונער פון קלאָרן הימל. — אמת, ניט פון אזא קלאָרן הימל, ווי דער ערשטער. קלאָנגען וועגן א נייעם צוזאַמענברוך פון ענגלאַנדס קרעדיט האָבן זיך שוין מיט איניקע טעג צוריק געטראָגן אין דער לופטן, אָבער דאָך איז פרעמיער מאַקדאָנאַלד א רואיקער אויעקגעפאָרן פאַרן "וואָך־ענד" אין זיין זומער־וואוינונג אין טשעקערס, כדי צו קומען צו לויפן זונטאָג צוריק, און אין גרויס איילעניש דורכ־פירן א געזעץ וועגן אַפּשאַפן אייך זעקס הדשים דעם "גאָלד סטאַנדארד".

קיינער זיינס ניט געניי, וואָס האָט פון דאָס־ניי אונטערגעגראָבן דער וועלטס צוטרוי צו ענגלאַנדס פינאַנציעלער שטאַנדהאַפטקייט, נאָכ־דעם ווי די "נאַציאָנאַלע" רעגירונג האָט פאַקטיש פאַרזיכערט איר עקע־נאָמיע פראָגראַם. אין זי האָט געקראָגן נייע חלואות פון 400 מיליאָן דאָ־לאַר. מיטלווייז, איז דערזעגן וואַרשיינלאַך שולדיק ענגלאַנדס באַמיאונג צו דעקן דייטשלאַנדס פון איר קריזיס, וואָס האָט באַדייטנד אויסגעשעפּט אירע גאָלד רעזערוון. און מיטלווייז די אומהון אין איר פלאָט. עס קאָן אויך זיין, אז דאָס האָבן די באַנקירן אין אַ מיטל אויפ'ן אָפּדערונג, אז די רעגירונג זאָל זיך צוריקהאַלטן איצט פונם ריסק פון אלגעמיינע וואָרן.

דערווייל האָט אָבער די בריטישע רעגירונג צוריקגעהאַלטן אפשר מיט איר דרינגנדיקן מיטל דעם אויספלוס פון גאָלד. אָבער ניט דעם פאַל פונם פונט סטערלינג. אמת, דער פונט האָט זיך א דאַנק דעם נייעם גע־זעץ אויפגעהויבן מאַנטאָג פון דעם נידעריקן פונקט פון $3.75 צו $4.35. אין איז אָבער נאָך אלץ אויף 51 סענט אונטערן נאָרמאַלן פּאַריטי, און איצט, אין דעם שוין פון גאָלד, אמווייניקסטנס פאַר א משך פון די זעקס חדשים וואָס דער נייער געזעץ איז ווירקזאַם, איז דער פונט נאָך מער אונטערגעוואָרפן צו וואַלקלעכקייט, ווי פריער.

עס איז אויך נאָך דערווייל ניט זיכער, אז דער אויספלוס פון גאָלד וועט זיך דערמיט אָפּשטעלן. די אָפּשאַפונג פונם גאָלד סטאַנדארד, וואָס איז דערווייל בלויז א מיידע־אַפּאַרט פון אינפלאַציע איז א שווערער קלאַפּ פאַר אינוועסטאָרן, וועלכע געפינען מיטאַמאָל אז זייערע אינ־וועסטמענטס ווערן ביליקער. אין אזעלכע פאַלן זוכן אינוועסטאָרן אַרויס־צערטאַנען זייערע קאַפּיטאַלן אין אויסלאַנד, און די רעגירונג האָט דער־ווייל גאָרנישס ניט געטאָן אָפּצוהינדערן דאָס לאַנד דער־פאַר. די דעפּוטאַטן פון דער ארבעטער אָפּאָזיציע האָבן מאַקע געהאַלטן אין איין מאַנען פון דער רעגירונג א פאַרבאָט קעגן דעם קעסאַרט פון פריוואַטן קאַפּיטאַל פון לאַנד.

ווי געזאָגט, דער נייער קריזיס איז אָבער ניט געקומען, זעט עס אָבער אויס, אז די רעגירונג האָט שוין פון פריער געפאָלגט די אָפּ־שאַפונג פונ'ם גאָלד סטאַנדארד פאַר גאַנץ אנדערע צוועקן. אנדערש וואָלט זי אפשר שוועל ניט געקאָנט אָנגעמען אזא וויכטיק באַשלוס.

די אָפּשאַפונג פונם גאָלד סטאַנדארד און די אויספאַרטיידלאַכע פאַרבילליקונג פונם סטערלינג וואָס איז פאַרבונדן מיט דעם, וועט געמלאָך אַרויסהעלפן ענגלאַנד צו פאַרגרעסערן איר אויסלענדישן האַנדל. ווייל זי וועט קאָנען פאַרקויפן אירע סחורות ביליקער. אין לאַנד גופא וועלן די סחורות ווערן טייערער, אין דאָס וועט אויפעלעכן די אינדוסטריע אין א געוויסער מאָס.

דער סוף פון דעם איז געוויסלאַך ניט קיין גוטער, — דאָס האָבן מיר געזען אין די איירעפּייאישע לענדער וואָס האָבן ביי זיך געהאַט אינפלאַציע נאָך דעם־מחמה. דער קינסטלאַכער צייטוויליקער אויפ־שוואונג מוז זיך פאַרענדיקן מיט נאָך א שווערערן קריזיס. אפשר אָבער האָפט די בריטישע רעגירונג, אז זי וועט דאָס קאָנען אויסמיידן, און דערווייל וועט זי אָפּהאַלטן דעם אָטעם.

אנב האָט דער פונט מיטגעשלעפּט נאָך זיך דעם קאַנאַדער דאָ־לאַר, וועלכער איז שוין איצט ווערט בלויז קאַרגע 92 סענט, — כאָטש קאַנאַדע האָט ניט בדעה אָפּצושאַפן דעם גאָלד סטאַנדארד. דערווייל האָט עס געהאַט שוין א ווירקונג ביי אונז אויפ'ן פּריז פון ווייץ, וואָס האָט זיך עטוואָס געהעכערט. קאַנאַדע איז אזוי מיט גוואַלד אריינגע־צויגן געווארן אינם ריזיקאַלישן שפּיל, וואָס קאָן צייטווייליק פאַרגרע־סערן איר האַנדלס אומזאַץ, אָבער וואָס וועט דערנאָך פאַדערן דערפאַר א פּריין.

יאַפּאַן זוכט צו פאַרכאַפּן מאַנדזשוריע

די געדיכט באַפעלקערטע יאַפּאַן איז געוואָרן א גרויס־מאַכט אביסל צו שפּעט. — שוין נאָכדעם ווי די איירעפּייאישע לענדער האָבן פאַרכאַפּט אלע לענדער וואָס האָבן נאָך פאַלן פאַר באַפעלקערונג. זי קאָן ניט ריסקירן צו פאַרמעסן זיך מיט איירעפּע, און דערפאַר האָט זי אירע אויגן געוואָרפן אויף אַזיען, אויפ'ן פאַרלאָרענעם אין אַזיע. אין אַזיע, אין אַזיע, אין אַזיע, אין אַזיע.

אין אַזיע, אין אַזיע, אין אַזיע,